

DOMOLJUB

Izhaja zvečer vsak prvi
in tretji četrtek meseca.
Ako je ta dan preznik,
lajda dan poprej. Cena
mu je 80 kr. na leto.
Inserati se sprejemajo in
plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu

v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo:
Uredništvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Semeniške ulice
št. 3. Naročnina in inserati
pa: Upravištvu „Domoljuba“,
Ljubljana, Kopitar-
jeve ulice št. 3.

Štev. 8.

V Ljubljani, dné 16. aprila 1903.

Leto XVI.

Kranjski deželni zbor — se krpa.

Kranjski deželni zbor bi imel zborovati letošnji veliki teden. Katoliško-narodna stranka je stala na svojem stališču, da se naj takoj razpravlja in sklepa o vseh ljudskih koristih, ker deželni zbor bodi ljudsko zastopstvo, katero ima pred vsem pred očmi koristi ljudstva. Liberalci, kateri so prej toliko govorili, da obstrukcija škoduje „ljudskim koristim“, da katol.-narodna stranka ropa deželi s svojo obstrukcijo nečuvvene zaklade — isti liberalci so se zdaj pokazali v svoji pravi luči, ker oni so v prvi vrsti krivi, da zdaj kranjskega deželnega zbora ni bilo. Stvar se je razvila takole:

Naša stranka je odločno izjavila, da zahteva temeljitega preustrojstva v deželnem zboru. Tako, kakor doslej, ko so zastopniki grajščin in mest imeli vse v rokah, ne more iti več naprej. Ker mirnim potom ni mogoče doseči zboljšanja, dokler imajo oni večino, se deželni zbor za nekaj časa onemogoči, vladi se ne dovoli deželni proračun, to se pravi: ne dovolijo se deželne doklade, in s tem se vlada prisili, da mora sama delati na zboljšanje deželnozborskih razmer.

Ministrski predsednik dr. pl. Koerber je v resnici poklical parlamentarno komisijo katoliško-narodnega kluba k sebi na Dunaj. Naši poslanci so se ž njim domenili, kaj da

hočejo, vlada je priznala opravičenost naše zahteve po večjem zastopstvu kmečkega prebivalstva, in naši poslanci so šli domov, ko jim je ministrski predsednik obljubil, da se bo pogajal z liberalci ter jih izkušal privedi do tega, da se dogovore vsi skupaj za volilno reformo, katero bi mogla sprejeti naša stranka.

Začetek je bil dober. Liberalci so sami morali v načelu priznati opravičenost naše zahteve, a šlo se jim je le zato, da če že kaj privolijo ljudstvu, privolijo kolikor mogoče malo in odščipnejo povsod, kar se da, zase. Ko je ministrski predsednik vprašal naše poslance, ali bi bili pripravljeni zborovati na veliki teden, so ti odgovorili: Prav radi in z največjim veseljem. Kar je koristno za ljudstvo, za to smo mi vsak dan pripravljeni. Vendar pa odločno zahtevamo, da ne pride sedaj na dnevni red niti proračun, niti zahteve liberalcev, ker smo že izjavili, da je v teh stvareh ta deželni zbor krivičen in mu mi ne pripustimo neomejenega gospodarstva z deželnim denarjem.

Zdelo se je, da bo stvar s tem opravljena, in dali so na dnevni red različne vodovode, ceste in druge stvari, ki so res za ljudstvo potrebne. Naši poslanci so pri tem pokazali, da jim je v resnici za delo. Ko so na primer liberalci zahtevali, naj pride na dnevni red kranjski vodovod, so naši poslanci dostavili: „in še drugi vodovodi“.

Kazalo je prav dobro, in mislili smo, da vidimo na veliki teden zbrane svoje častiljive deželne očete v miru in spravi, polne skrbi za blagor ljudstva.

Pa kaj so naredili liberalci? Slovenski liberalci so si pripravljali cel kup nujnih predlogov, s katerimi so hoteli svoje zahteve potom nujnosti postaviti pred določeni dnevni red. S tem bi bil razbit ves dogovor. Ako bi bili naši poslanci v deželnem zboru mirno pustili liberalce, da ti tako obstruirajo proti dnevnemu redu, bi bili ti s svojo večino sklenili vse to, kar hoče naša stranka preprečiti, in ko bi gospodje imeli svoje zahteve na varnem, bi prišel šele dnevni red na vrsto, dogovorjeni dnevni red z ljudskimi potrebami, in takrat bi bili liberalci lahko onemogočili s svojo večino, kar so naši zahtevali. Ako bi pa naši liberalno obstrukcijo zadušili s svojo obstrukcijo, potem bi pa šel zopet deželni zbor narazen, preden bi prišli do dnevnega reda. Tako so si jo izmislili liberalci, a so molčali o tej svoji nameri, kakor tihotapci.

Nemški liberalci so pa hoteli, da se dovoli proračun. Kaj pa je s tem? Naša stranka kot znano, je rekla, da ne dovoli pobirati deželnih doklad, dokler se pravično ne preosnuje deželni zbor. Ker je pa vlada rekla, da brez deželnih doklad ni mogoče plačevati uradnikov, učiteljev itd., je cesar sam mesto deželnega zbora za letos dovolil pobiranje doklad. Katoliško-narodna stranka je pa rekla: „Take postave nimamo, po kateri bi bilo to upravičeno. Po ustavi naše dežele je tako: Če ni deželnega zbora, tudi ni deželnih doklad. Liberalci so se pa takoj oklenili te cesarske naredbe, ker jim je prav prišla. Ministerski predsednik doktor pl. Koerber je toraj mislil, da naj bi šla stvar tako-le: Proračun ne pride na dnevni red, ker ga katoliško-narodna stranka noče; pač pa izda vsaka stranka svojo izjavo: Liberalci izjavijo, da smatrajo cesarsko naredbo kot upravičeno, naši pa, da ne. Nato se preide takoj na sklepanje o ljudstvu koristnih napravah.

A nemški liberalci so nazadnje kar naenkrat zahtevali, da se mora o proračunu sklepati, da bi pri tem zopet s svojo večino zadušili naše poslance. To se je pa slednjič dr. pl. Koerberju preneumno zdelo

in je rekel: Če hočete tako, pa deželnega zbora ne bo.

To zasedanje so tako liberalci srečno preprečili. A deželni zbor se bo krpal dalje, dokler enkrat ne pridemo do boljšega volilnega reda in tudi do boljših razmer. Liberalci bodo morali odnehati. Saj sta pred osmimi leti še dr. Tavčar in Hribar v deželnem zboru govorila za splošno in enako volilno pravico. Zadnji čas, odkar sta z Nemci zvezana, sta na to pač že pozabila, pa bodo že naši skrbeli, da se zopet spomnita. Upamo, da bo bolje, saj mnogo slabše, kot je zdaj, biti ne more.

Koliko Kranjska popije.

(Iz predavanja g. J. Kalana.)

Prvič: Na Kranjskem je pijančevanje zelo razširjeno.

Drugič: Pijančevanje narašča od leta do leta. — Zlasti narašča konsum žganja in piva. Opaža se, da se je žganje jelo širiti tudi po vinorodnih krajih, kjer ga preje niso poznali. Dalje se opaža, da so ga vedno bolj jele piti tudi ženske in otroci. Deželni zbor je naklado na žganje znatno povišal in se je torej žganje podražilo, toda zaradi tega žganjepitje ni pojenjalo, marveč kljub temu naraslo.

Toda naj govoré številke!

V letih 1889—1900 je bilo tole razmerje:

Leta	Dež. naklada na žganje po znašala	Zadecalo se je čistega alkohola	Iznilo se torej približno žganja
1889	186.987 gld.	1,031.432 l	3,084.396 l
1890	211.644 "	1,168.688 "	3,506.064 "
1891	216.525 "	1,295.926 "	3,887.778 "
1892	237.875 "	1,310.392 "	3,931.176 "
1893	253.237 "	1,395.195 "	4,185.585 "
1894	250.025 "	1,380.648 "	4,141.944 "
1895	270.000 "	1,470.475 "	4,411.425 "
1896	266.348 "	1,468.017 "	4,404.051 "
1897	464.018 "	1,533.768 "	4,601.304 "
1898	463.812 "	1,531.058 "	4,593.174 "
1899	480.647 "	1,588.851 "	4,766.553 "
1900	494.177 "	1,632.496 "	4,897.488 "

Torej toliko se popije zadacanega žganja na Kranjskem — blizu pet milijonov litrov (!) In dežela dobi za to — letos gotovo že pol milijona goldinarjev ali en milijon kron.

Čujte! Večina deželnih dohodkov prihaja od žganja. Kakor je na eni strani dobro, da ima dežela s čim pokriti svoje stroške, tako pa je na drugi plati naravnost škandal, da skoro vse deželne potrebe pokrijejo — žganjarji! Karkoli se s tem denarjem dobrega in lepega stori, dežela je vendar na vsak način — na zgubi.

Pravim, zadacanega žganja; koliko se ga pa še k o n t r a b a n t potoči, tega ne morem povedati s številkami. In tega gotovo ni malo.

Opomniti treba k temu:

1. L. 1896. je deželni zbor povišal naklado od 12 % na 18 %; zato l. 1897. številke naenkrat tako poskočijo.

2. Pred leti so imeli privatni podjetniki pobiranje naklade v zakupu. Svota, ki jo je dežela dobila, je bila neznatna; niti 100.000 gld. Kako so ti — seveda liberalni — „podjetniki“ bogateli od dežele! Lepo deželno gospodarstvo: kar stotisočake metati proč! — Pozneje je vendar dežela sprejela pobiranje v svojo režijo.

3. Lani je pa to pobiranje prevzela država. Za to pa je dežele odškodovala, da ne bodo — vsaj naša ne — na zgubi. Znižala pa je pri tem naklado od 60 na 20 vinarjev. Ker je žganje ostalo enako drago, ves ta dobiček pride v prid le trgovcem, katerim itak žganje izmed vseh, reči, kar jih prodajajo, donaja največ dobička.

(Dalje prih.)

Oratorij „Sv. Frančišek“ v ljubljanski stolnici.

Sv. Filip Neri je svoj čas v Rimu zbiral okrog sebe glasbenike in z njih pomočjo vabil v hišo božjo omikane kroge. Takrat so nastali tako imenovani „oratoriji“ t. j. petje in glasba, ki cpeva kak predmet iz svetopisemske ali cerkvene zgodbe. Dne 22. in 24. aprila se bo tudi v ljubljanski stolnici proizvajal oratorij „Sv. Frančišek“, katerega je zložil frančiškan p. Hartman. Skladatelj bo sam prišel iz Rima, da vodi petje in glasbo. Sodelovalo bo do 160 pevcev in pevk „Glasbene Matice“ in orkester, broječ 60—70 mož. To vsekakor redko glasbeno proizvajanje bo gotovo privabilo z dežele mnogo udeležnikov v Ljubljano. Kdor bi se hotel udeležiti prvi ali drugi večer te znamenite glasbene prilike, naj se pravočasno oglasi za vstopnico. Več o tem v „Slovenskem novičarju“.

Ne poznam postnih dni.

Samo po imenu je bila družina bogatega trgovca na D. še katoliška, a tudi s a m o po imenu, ne po življenju. Kakor se ni brigal za razne druge cerkvene zapovedi in prepovedi, tako mu tudi ni bilo nič mar postne postave. Postnih in zdržnih dni ni poznal. Ženi se je menda dozdevalo, da je še cerkvena postna postava in se je hotela saj veliki petek zdržati mesa in je pripravila postno jed. A mož je vzrožil in izgovoril vprico cele družine in svojih otrok to-le: „Jaz ne poznam posta! Kdo je dandanes še tako neumen, da verjame take bedarije! Jaz hočem meso.“ Gospa je prinesla meso in jedla sama z možem in otroci, kateri so bili že popolnoma izprjeni od brezbožnih starišev.

Minulo je leto. Zopet se je približal sv. veliki teden. V hišo trgovčevu je prišla gospoda od sodnije, kakor se jih je lahko poznalo po obleki, zapečatila in zaprla prodajalnico. Par dni pozneje je bilo na javni dražbi v s e prodano. Zapravljivost in slabo knjigovodstvo je požrlo v enem letu vse premoženje. Ista družina, isti ošabni trgovec, ki je pred letom govoril: „Jaz ne poznam posta“, je m o r a l sedaj spoznavati, kaj se pravi neprostovoljno se postiti in še več, kakor to zahteva sv. katoliška cerkev od svojih udov.

Leon XIII. — najstarejši škof. Leon XIII., ki je 19. febr. obhajal svoj biserni škofovski jubilej, ni samo za Petrom in Pijem IX. nadalje vladajoči papež, ampak tudi najstarejši škof celega katoliškega sveta. Leon XIII. je bil l. 1843. za časa papeža Gregorija XVI. posvečen v škofa. Po starosti najbližnji Leonu XIII. je knezoškof mons. Murphy v Oceaniji, kateri je že 58to leto škof, in djakovski škof Strossmayer, ki je bil l. 1850. v škofa posvečen. Ko je bil nedavno tega bulgarski knezoškof Menini pri svetem očetu in se čudil nad njegovim zdravjem, je povzdignil sivi starček oko proti nebu in dejal: „To je dar božji. Sem pa tudi vsaki dan na smrt pripravljen. Sv. obhajilo prejemam kot zadnjo popotnico.“

Zdravje sv. Očeta. O zdravju sv. Očeta — poročajo listi — se je zdravnik njegov, prof. Mazzoni izjavil sledeče: Sv. Oče je telesno pravi čudež. Vsako leto, čem se bolj postara, je navidezno bolj krepak in bolj zdrav. Glede telesnega stanja je podoben mlademu možu; vsi njegovi udje so zdravi in delujejo brez vsake napake. O kaki srčni napaki ni nobene sledi; sv. Oče vidi brez očal in hodi brez palice okoli. Slači in oblačni se 93.letni starček sam in dela na dan 14 do 15 ur. — Čudovit je spomin sv. Očeta. Tudi malenkosti in podrobnosti si vse zapomni. Nedavno je bil pri njem nek kardinal. Ko odhajaja, reče papežu, naj blagoslovi še njegovega slugo Janeza. „Janeza?“ vpraša papež, „kje je pa Alojzij?“ — „Moj sluga Alojzij je bolan; zato sem vzel tega seboj“, odgovori kardinal.

Listek.

Izgubljeni sin.

(Povest. Po Oertzen-ovi priredil F. S.)

(Dalje.)

„Osemnajst krajcarjev“, dejal je zaničljivo in posegel v žep. V njegovi roki se je zasvetil v veliko začudenje obema srebrn goldinar. „Na, Cilka, prinesi za to vina od Bobenčka!“

„Tone!“ vzkliknila je Cilka začudeno, „mati morajo za krajcarje prosjačiti, ti imaš pa goldinar in ga hočeš zapiti?“

„To je moj denar“, je zakričal Anton. „Greš ali ne?“

„Ne grem“, dejala je Cilka tiho: „Kaj bi rekli, če bi jaz sirota kupila vina za en goldinar.“

„Če ne greš — pri moji veri — te vlečem za lase tje!“

Cilka je videla, da se Tone ne šali. Vzela je vrč s police in Tonetov goldinar ter odšla skozi vrata. Bobenček in njegov sin sta mnogoštevilnim gostom komaj sproti donašala pijače. Ob dolgi mizi je vse polno voznikov, delavcev in kmetov. Vrata v gosposko sobo so bila odprta. Notri sta pila Janko Svetin in učitelj Slavec vsak četrtno cvička. Poslušala sta pogovor v sosednji sobi. Tamkaj je bilo precej glasno. Pivci so drug za drugim pripovedovali razne dogodke iz življenja. Včasih so se tudi sprli in ta ali oni je glasno pozval hudiča, naj pride po njegovo dušo, če ni res. —

Med te pivce je stopila Cilka. Debelemu krčmarju je dala vrč in goldinar ter dejala kratko: „Prosim vina za ves denar!“

Krčmar jo je pogledal in dejal: „Glejte no, Cilko! Za en goldinar vina? Meni je sicer vseeno, toda to je greh!“

„Če vam je vseeno, prinesite brž vina, da bom šla.“

„Nekaj pa menda smem pač vprašati! Kdo ga bo pa pil?“

„Še eno merico“, se je začul debel glas v kotu mize. Hkrati so zapazili pivci Cilko in par fantov je priskočilo k njej.

„Cilka, pojdi pit!“

Cilka je prebledela. Krčevito je poprijela vrč in hotela zbežati. Toda dva sta jo pri vratih prestrigla in dejala: ne bodi no tako ošabna! Saj ti ne bomo nič hudega naredili! Nikamor ne greš!“

„Bomo videli“, dejala je razburjena deklica in vlila nadležnežema vino po glavi.

Jezno sta zatulila. Vino je naredilo na tleh lužo, vrč je bil prazen.

„Škoda, škoda“, je zdihoval krčmar, „liter po 40 kr, nekaj čez dva litra ga je bilo torej. Škoda, škoda!“

Učitelj Slavec v gosposki sobi je ostal hipoma sam, Janko Svetin je skočil s stola, planil med pivce in zakričal z gromovitim glasom: „Mir! Sram vas bodi v dno duše, da si upate nadlegovati pošteno dekle.“

Vsi so utihnili. Nadležneža sta se umeknila oo vrat, nista se upala ugovarjati.

Janko pa je pomignil Cilki. Hladen vetrič je pihal krog oglov, ko sta stopila iz krčme. Cilka je komaj zadrževala jok, ko je stopala v borni obleki poleg Janka. Janko pa je čutil v srcu neko sočutje do svoje spremljevalke.

„Cilka, nič se ne boj. Saj ni nič hudega. Vsaki se lahko kaj takega pripeti.“

„Ne vsaki“, dejala je žalostno, „samo meni, ker me vsi tako zaničujejo. Beg ve, kje bi že bila, ko bi ne imela vere.“

Janku je šinila kri v glavo.

„Anton je tvoj brat?“

„Da. Rad bi se me znebil, kakorkoli že. Toda tamkaj je naša kočica; ne hodite dalje! Anton je notri.“

„Ali si ne znaš pomagati iz teh žalostnih razmer? Zbeži kam in pusti vse skupaj.“

„In če bi zbežala“, je dejala Cilka zamišljeno, „prišla bi še na slabše. V mestu bi se pokvarila in izgubila, ker sem revna. Zdaj pa z Bogom, gospod učitelj, hvala vam lepa. Brat me bo hudo pretepal, ker mu ne nesem vina.“

„Pretepal? Kaj pa misliš ti storiti?“

„Domov ne grem.“

Janko se je prestrašil.

„Znano mi je mesto, kjer sem že često prenočila, če je bil Anton preveč divji.“

„Kje?“

„V gozdu. Z Bogom!“ in hitrih korakov je odšla.

Nekaj časa je stal Janko nepremično na svojem in zrl v temo, kjer je izginila Cilka. Neko čudno čustvo ga je obšlo. Zaškripal je z zobmi in počasi odšel po cesti nazaj. Glava mu je bila težka in srce mu je burno vtripalo. Tisto noč pa ni mogel dolgo zaspati.

Cilka je lazila nekaj časa okrog, tresoč se od mraza in strahu. Naposled se je natihoma splazila v sobo in šla spat. Anton je že tudi smrčal. Nji pa se je sanjalo, da spi v gozdu na listju, gozdno drevje zgrinja nad njo košate veje, skozi nje pa včasih prijazno posije nanjo kaka zvezdica, kot bi ji želela lahko noč.

Kako sta storila dva „ta spodna“ dobro delo.

Kadar mačke ni doma, takrat miši plešejo.

Taki miši, sicer beli, a vendar zelo škodljivi, sta bila Janez Naprednik in Peter Svobodoljub. Po poklicu sta bila malo bolje rečeno nič vredna mlinarska hlapca. V svoji naprednosti in prosvitljenosti sta že tako napredovala, da sta razglasila zasebno last za v nebovpijočo krivico, seveda le takrat, če sama nista nič imela; vedno sta razlagala ljudem, da se mora premoženje med vse enako razdeliti.

Ko je v soboto odšel gospodar v mesto in z njim tudi njegova boljša — ali pa slabša — polovica, in ker je rekel, da se valed preobilnih opravkov ne more prej vrniti kakor v nedeljo opoldne, sta sklenila Naprednik in Svobodoljub to priliko porabiti in nekaj mlinarjevega premoženja med seboj razdeliti.

V kašči poleg mlina je stala vreča poleg vreče napolnjena z najlepšim žitom in te sta vzela na piko, te sta hotela spraviti v svoj žep. Kupca, sebi enakega, sta kmalu dobila. Domenili so se, da pride o polnoči z vozom po vrtu za kaščo, da ne bode ropotanja. Plača jima vse sproti; za vsako vrečo pet kron. Vsaj jih ne more nihče izvohati, ako bosta po dnevu prično delala in se potem delala trudna in bi zjutraj nikakor ne mogla vstati.

Tako in enako je modroval Naprednik, ki je prvi prišel na misel, kje in kako naj pričneta z delitvijo premoženja. Svobodoljub mu je prikimal v znamenje, da je enak h misli kakor tovariš in je nazadnje še rekel: „Ha, pri prekupcu pa se res mnogo hitreje zasluži, kakor pri mlinarju. Nevarnosti pa tudi nobene, da nas kdo zasači.“

„Beži, beži z nevarnostjo!“ ga je zavrnil Naprednik. „Otroka France in Jakob spita po noči tako trdo, da bi jih niti strel iz kanona ne vzbudil in deklet Majde se nama tudi ni treba bati, ker ima to lepo lastnost, da jako dobro spi in da v spanju ničesar ne sliši. Psa, tistega vragovega sultana, pa je „gospod“ mlinar v mesto vzel. Vidiš, da sva toraj brez vse nevarnosti. Le korajžo!“

Seveda, ljubi prebrisani Naprednik, bi ne bilo novarnosti, ako bi ne bila v bližini dva „črna“, ki

sta pa vkljub črni obleki imela bolj pošteno srce, kakor pa je bilo ono, ki je tolklo pod belo obleko mlinarskih hlapcev.

Ta dva črna pa nista bila nič več nič manj kakor dva poštena, delavna dimnikarja, ki sta se ravno vračala s svojega potovanja po deželi nazaj v mesto. Ko sta šla mimo mlina, jih je opazila Majda in jima je potožila svojo nadlogo, češ, da dimnik ne opravlja svojega posla, da pride ves dim nazaj v kuhinjo mesto da bi šel na prosto in da je nujno potrebno, da se pošteno očedi in ostrga.

Dimnikarja sta rada ustregla Majdi in šla takoj na delo. Splezala sta v dimnike in v trenutku je bilo na tleh vse polno saj. Plezaje urno in oprezno kakor dva mačka, sta bila kmalu vrh dimnika; globoko sta včas potegnili zraka, kakor bi se hotela za vedno navžiti svežega večernega zraka. Vse to se je zgodilo ravno takrat, ko sta „poštenjaka“ Janez in Peter sedela na klopi zunaj mlina in se pogovarjala, kako da bosta izvedla tatvino, da se jima ne ponesreči. Ker sta mislila, da ni nikogar v bližini, govorila sta bolj glasno, kakor bi bilo primerno za njun umazan načrt.

Dimnikarja sta napela ušesa in poslušala z odprtimi ustmi. Ko sta zvedela dovolj, sta zginila kakor kukavica v uri. Vse sta povedala Majdi in rekla, da sta pripravljena ponoči tatove prestrašiti in ujeti, da tako obvarujeta gospodarja škode.

„Le hitro naju kam skrij“, je dejal starejši, »da naju onadva ne zavohata. Večerjo jima skuhaj kakor navadno in pazi, da se ne izdaš, in pa otroke kmalu spravi spat. Vlezi se tudi sama in le mirno spi, kajti ženske pri tem ne rabiva.“

Majda je ubogala. Kmalu sta bila dimnikarja varno in dobro spravljena v — kleti; da se pajčevine niso delale v njenem trebuhu, to se samo ob sebi razume.

Ko bi videli, kako sta bila hlapca pri večerji zaspana, to bi se smejali! Z veliko težavo sta prijela žlico, segla v skledo, a predno sta prinesla polno v usta, jima je gotovo — padla iz rok! Je pač hudo, če je človek zvečer tako zaspan, da ne more niti večerjati! Zato sta, kolikor hitro mogla, šla spat: vedno ob zidu, a še tako se je dostikrat kateremu spodtaknilo, da ni dosti manjkalo, pa bi bil padel, kaker je bil dolg in širok. Nazadnje sta vendar srečno prijadrala v hlev, kjer sta spala. Ali čudo — hipoma jih je zapustil spanec in ni se hotel nič več vrniti! Veselja sta si mela roke, ker sta jo tako dobro zvozila. Mirno sta čakala, da je v hiši vse pospalo in da se je približala domenjena ura.

A še dva sta si mela roke in sicer — dimnikarja. Ko se je približala polnočna ura, ura duhov, splazila sta se v svoji vsakdanji obleki in z vsem

svojim orodjem na kaššo in splezala na streho. Raztrgala sta toliko strehe, da sta lahko prišla na podstrežje. Privezala sta vrvi na tramove, da bi se tako lahko o pravem času spustila na vreče.

Nista še dolgo čakala, ko sta čula, da se bliža voz; vrata pri kašči so se odprla in trije moške s slabo brlečo leščerbo so vstopili. Približali so se vrečam in se pripravili, da jih znosijo na voz.

„Ha, ha — — — to bo naredil gospodar kisel obraz, ko bo videl, kakšen obisk je imel!“ je govoril smeje Svobodoljub.

„A“ je prišel Naprednik, ki ni hotel zastati za svojim tovarišem „vse sproti in pošteno plačati! Vrečo za vrečo; za vsako jedno petačo! ako ne — grem rajše takoj spat — — Sakramiš, ravno tako se mi zdi, kakor bi bil zdaj-le slišal neko praskanje in škranbanje.“

„Pojdi no, pojdi! strahopetec, kaj bo šumelo in praskalo o tem času, ko oni v mlinu spe kakor bi jih bil kdo ubil. Če bi bil kdo v bližini, bi prav gotovo ne mogel biti nihče drugi kakor sam „ta črni“, a tega pa ni!“

Drrrr! Začulo se je ropotanje pod streho in v tem trenutku sta čepela na vrečah dva „ta spodna“.

Učinka strahu na tatove ni mogoče popisati!

Naprednik, kateri sicer po dnevu ni verjel ne na nebesa, ne na pekel, tem manj pa na „ta spodna“, je pokleknil in s povzdignenimi rokami prosil:

„Ah, saj še nocoj mi prizanesi, prav gotovo ne bom nikdar več takega poskušal storiti.“

Toda „ta spodna“ nista poznala besede „milost“ in sta zvezala naprednega hlapca. Da mu ne bi bilo dolgčas, privlekla sta še tovariša izmed vreč, med katere se je bil skrila in sta ga privezala k Napredniku.

Nišvredni trgovec pa je v prvem strahu zbežal, se zaletel v drevo in tako padel, kakor je bil dolg in širok. Tudi ž njim nista imela nikake sitnosti.

! Tako sta „ta spodna“ enkrat storila dobro delo. Jeden se je sedaj vsedel na vreče in v svoji polni uniformi prevzel častno stražo pri ujetih, da bi jih zopet kakšen „ta spodna“ ne rešil, dočim je šel drugi po orožnike, da izročijo pravici, kar je njeno.

Ko je prišel opoldne mlinar domov in videl plen, je res naredil dolg obraz, a oni tatov je bil najmanj še za dva metra daljši.

Politični razgled.

Važna vladna predloga.

Poslanski zbornici je predložila vlada novo predlogo glede obrambenih sredstev proti prašičji kugi. V tej predlogi določa § 3. sledeče: „Ako je smatrati z ozirom na obstoječe okoliščine, da je možno naglo zatreti prašičjo kugo z odstranitvijo okuženih in sumljivih prašičev, more politiška deželna oblast odrediti, da se pobije taka žival. Proti taki odredbi je ugovor nemogoč.“ Naslednji odstavek pa določa, da se tako ubiti prašiči smejo dopustiti v življenje, če to dovoli zdravstvena oblast. Prašiči pa, kateri po izjavi zdravstvene oblasti niso užiti, se smejo tehniško porabiti, če ne nasprotuje zdravstvenim predpisom. Dosedanje določbe glede odškodnin za pobite živali ostanejo nepremenjene. Te določbe so seveda zdaj še le v predlogi, predno stopijo v veljavo, bo treba še potrdila.

Izplačevanje bankovcev v zlatu.

Avstrijska in ogrska vlada sta pretečeni teden zbornicam predložili načrt zakona, ki določa, da naš denar dobi gotovo zlato veljavo. Doslej je imel naš papirnati denar le prisilno veljavo, ki jo je dajal kredit države, ko pa stopi v veljavo novi zakon, je za bankovec 20 kron dobiti cekin v vrednosti 20 kron. Avstro-ogrška banka je sicer že od leta 1901. prostovoljno izdajala zlat denar v promet, ko pa stopi novi zakon v veljavo, bode banka prisiljena vsak bankovec na zahtevo zamenjati za zlato. Seveda ostane papirnati denar še vedno v prometu, ker je papirnati denar, kar je popolnoma jasno, vse bolj pripraven za plačevanje kot pa kovan v večji množini. Zato bo tudi avstro-ogrška banka izdala, če novi zakon stopi v veljavo, še za 160 milijonov novih bankovcev po 5 kron. Dalje bode banka izdala še 64 milijonov srebrnega denarja po 5 kron, da zadosti potrebam prometa. Ali je ta sprememba potrebna ali ne, tukaj so mnenja politikov zelo različna. Ogrji so seveda zato, ker si s tem upajo utrditi svoj sredit, izboljšati finance, seveda s kreditom avstrijske državne polovice, ki je v banki založila 70% zlata, Ogrska pa le 30%. Zato pa je avstrijska vlada tudi pri sklepanju takih zakonov previdna in dostavlja novemu načrtu pristavek: Vlada določi obvezni dan izplačil v zlatu tedaj, ko pride ugodni trenutek. V zadnjih 10 letih je država nabavila toliko zlata in ga izročila avstro-ogrski banki, ki ima ves denarni posel v Avstriji v upravi, da je s tem zlatom pokrit ves papirnati denar. Po novi določbi bi pa bilo mogoče, da polagoma izgine vse zlato vsled obligatnih izplačil iz banke in banka bi morala

znižati obrestno mero, da si ohrani zlato. To bi bil pa za ljudstvo hud udarec. Upniki države, Rotšildi in drugi denarni baroni bi se seveda smejali, a dolžnik, v prvi vrsti država in vsa produkcija, ti bi okužali breme zvišanih obrestij. Vzemimo še en slučaj. Kot smo rekli, morala bi banka na zahtevo vselej za papirnati denar izplačati zlato. Mogoče je, da se pripeti vojska in v tem slučaju bi ljudje kar drli v banko in zahtevali zlato za papir. V nemirnih časih ima vsak raje zlato nego papirni denar. Edina pomoč banki zopet zvišanje obrestij in posledice teh iste kot smo preje rekli. To so vzroki, da so razni krogi nasprotniki tega zakona. Krščanski socialisti so že naprej sklenili, da bodo odločno pobijali to vladno predlogo.

Proti pijančevanju.

Te dni se je preresetavalo v obrtnem odseku poročilo, kako zmanjšati oziroma odstraniti hude posledice pijančevanja. O predlogi sami smo že pisali tedaj, ko je bila prvič vložena. Obrtni odsek pa je zdaj sprejel predlog pododseka, da dolgovni narejeni na pijači, ne bodo iztožljivi. K temu sklepu imamo pridejati le to, da mora biti pač želja vsakega, kdor pozna žalostne posledice pijančevanja na Kranjskem, ta, da bi predlog res prišel do potrjenja in se kmalu upeljal.

Zavarovanje zasebnih uradnikov.

Pri nas kakor tudi drugod, je veliko zasebnih uradnikov, ki imajo sicer plače, da zamorejo komaj izhajati, a ko potrka bolezen ali starost na vrata, postanejo največji revčki in ni ga, da bi se jih usmilil. Da se njih bedno stanje zboljša, je naredila vlada načrt, naj se upelje zavarovanje pri vseh zasebnih uradnikih, ki so dovršili 20 leto starosti in imajo najmanj 900 kron letne plače, in še nimajo sicer zagotovljene pokojnine. Za zavarovanje bi bilo treba vplačevati 13,5 % letne plače in sicer po tem načrtu bi plačal gospodar dve tretjini, eno tretjino pa uslužbenec sam. S tem bi si zagotovili za slučaj onemoglosti po desetih letih, za slučaj starosti pa po preteku 35 službenih let primerno pokojnino. Pokojnino bi dobivala tudi zavarovančeva vdova in sirote zavarovanih umrlih zasebnih uradnikov. Gotovo je resnična potreba tega obligatoričnega zavarovanja, saj kako malo jih je pač, ki bi si mogli mej življenjem kaj prihraniti za poznejša leta. — Ravno, ker smo pri zavarovanju, pogledimo še malo dalje. Novi zakon bo zahteval, da se morajo zavarovati vsi zasebni uradniki. Ali pa je to dovolj? Nikakor ne! Prav gotovo jim iz srca privoščimo, ako se jim bo to vpeljalo njim v prid. Pomisliti pa moramo, da je poleg uradnikov še velikanska množica drugega ljudstva, katerim se v hudih časih, kakoršni so v onemoglosti in starosti, prav ravno tako godi kot tem. Mislimo namreč na delavce. Kam naj se obrne, ko mu opešajo roke? Občini postane težko breme, ki ga le z nevoljo za silo vzdržuje in čaka trenutka, da se ga znebi. Govorimo odkrito! Ali niso tudi ti, ki si služijo z žuljavimi rokami, bodisi že na polju ali v delavnicah svoj kruh, tudi potrebni, da se tudi za nje skrbi? Res tu bi bilo že enkrat čas delati na to, da se vpelje tudi pri njih zavarovanje. In, ali bi

bilo to kaj posebno čudnega, do sedaj še ne slišanege dejstva. Le pogledimo malo izven mej naše Avstrije. Na Nemškem imajo že celo vrsto let zakonito uvedeno prisilno zavarovanje vseh delavcev; v Franciji, Švici in dr. tudi upajo vso zadevo prav kmalu urediti in v tem kažejo veliko več smisla za pravi napredek, kot pri nas. Ako bi prišlo kedaj do tega, potem postane delavec poljski kot tovarniški nekaj popolnoma drugega. Vzbudila bi se tudi njemu misel stanovskega ponosa in z njo veselje do dela, katerega sedaj žali Bog tako pogrešamo. Videl bi, da je ud stanu, kateri ga more preživiti in ne bilo bi mu treba z nekim tajnim strahom gledati v prihodnost, ko odjenjajo telesne moči in postane sam drugim, katerim je preje služil, v nadlego. Koliko bi bilo v tem pomagane in tožbe, da ni moč dobiti poslov, bi izgibile. Manjka pač pri nas vzajemnega duha in kakor lepa je misel delavskega zavarovanja, tako negotova je tudi pri nas v sedanjih razmerah, ko ga ni skoro dobiti moža, da bi se zavzel za ubogo delavstvo.

Knezoškof za krošnjarje.

Naš prevz. knezoškof je pokazal, da on ni samo naš dober duhovni pastir, ampak, da mu je tudi časna sreča svojega naroda vsikdar pri srcu, bolj kakor onim, ki rujejo proti njemu in njegovi duhovščini. Ko je imela 4. t. m. gosposka zbornica svojo sejo, se je peljal tudi prevz. knezoškof na Dunaj, da spregovori za krošnjarje, katerim je pretila nesreča, dobro besedo. V svojem lepem govoru, katerega seveda tu ne moremo vsega prinesti, je opisoval, kaka revščina vlada v nekaterih krajih na Kranjskem in katera bi postala še hujša, ako se jim krošnjarstvo prepove ali omeji. Zato se obrača do zbornice, naj imajo pred očmi potrebo ljudstva, ko bodo sklepali o tem zakonu. Pri razpravi predlaga končno, naj se na Kranjskem izvzeti kraji naštejejo po sodnih okrajih, kar je gosposka zbornica tudi sprejela. Smemo biti res veseli, da imamo tako skrbnega višjega duhovnega pastirja.

Želje ogrske opozicije.

Ogrski opozicionalci so zahtevali od vlade, naj premesti vse ogrske častnike iz avstrijske armade k ogrskim domačim polkom. Z vojaške strani se sicer naglašja, da ne bo premeščenih 500 ogrskih častnikov, kot se je preje trdilo, k ogrskim polkom, vendar se bode vlada ozirala na zahtevo opozicije in ji ustregla toliko, da se po potrebi premeste ogrski častniki. Obenem je izšla naredba, s katero bodo Ogri gotovo zadovoljni. Vojna uprava je odredila, da bodo v bodoče vsi gojenci vojaških višjih izobraževališč ogrske narodnosti po imenovanju za častnike prideljeni izključno le ogrskim polkom. Tako se bode postopalo že pri letošnjih imenovanjih. Tu imamo zopet nov dokaz, da dosežejo pri nas Ogri vse, kar le hočejo in Avstrija se jim mora pokoriti.

Balkanski krvavi ples.

Boji na Balkanu se nadaljujejo. Arnavti, ki so bili v Mitrovici, so bili napadeni od svojih turških bratov. Streljali so nanje s šrapneli, ki so Arnavte pometali kot snope. Število padlih se ceni nad 550.

Vjeti Arnavti priznavajo, da so imeli namen udreti v Mitrovico in pomoriti vse Srbe z ruskim konzulom vred. Posamezni arnavtski poglavarji ropajo dalje med srbskim prebivalstvom. — Vest, katero je prinesel „Glas Srbstvo“ o kretanju avstrijske armade, je bosanska vlada dementirala, a vendar v onih krajih ni več tajnost, da Avstrija izvršuje velike vojne priprave. Neprestano se izvršuje in pošilja orožje in municija v Višegrad. Plevlje in in Priepolje, in to vse po noči. Liferantom za armado je naročeno, da morajo svoja skladišča napolniti za vsak slučaj, zato je cena žita poskočila. V Sarajevu in drugih mestih se dela na stotine novih opravil za vojaške konje. V vojaških krogih se čuje, da so za prodiranje avstrijske armade v Novibazar odrejeni štiri kori in da se bo ta armada pomikala iz Dalmacije skozi Hercegovino ob črnogorski meji, drugi del pa preko Sarajeva na Višegrad ob srbski meji.

Nemiri na Portugalskem.

Portugalsko moramo v pravem pomenu besede imenovati deželo uporov. Veliki nemiri se gode v Valenciji, kjer so zaprta vsa gledališča in na ulicah ni dovoljeno iti trem skupaj. V Lizaboni vre tudi med vojaštvom, ker ne dobivajo redne plače. V Salamanki je bilo pri cestnih rabukah ubitih več dijakov. Ko so jih pokopali, se je pogreba udeležilo 10 000 oseb. V Madridu vse vre. Na raznih trgih je prišlo do krvavih tepežev. Vsi shodi so prepovedani. Nevarnost je, da nastane splošna revolucija.

Demonstracija v Zagrebu.

Ogrska vlada je sezidala v Zagrebu veliko prometno poslopje za državne železnice na Hrvaškem. Na pročelje je dala napraviti napis „M. k. r. a. l. l. a. m. v. a. s. u. t. a. k.“. To je prvi mažaronski napis v Zagrebu, ker povsod drugod so pri uradih napisi le hrvaški razen pri železnici, kjer so dvojezični. Ta napis je prebivalstvo razjezil in zahtevali so, naj ga odstranijo. Velika množica ljudstva se je zbrala pred zgradbo, katera je bila vsa zastražena in upili: Proč z Mažari! Množica naskoči zgradbo, pobije vsa okna, vendar omaga pred bajoneti stražnikov. Vrnili so se v mesto, pogasili plinove svetilke in razbili v Gajevi ulici na orfeju vsa okna. Pri uredništvu „Nar. novin“ so razbili vsa okna. Odtod so šli na Khuen-Hedervaryjev trg ter potrgali vse napise. Pri nemirih je bilo aretiranih nekaj dijakov, vsled česar je prišlo pred mestno hišo okoli 200 vseučiliščnikov, ki so zahtevali, naj se zaprti izpusté. Aretirali so na to vseh 200 dijakov in jih izpustili šele, ko so jim pogledali legitimacije. Nemiri so se nadaljevali. Na prometni zgradbi so napravili nov napis. Hrvatoma obetajo, da se bode zadeva kmalu rešila, na kar se je ljudstvo začasno pomirilo.

Angleži in Irci.

Znano je, da je irski narod eden najnesrečnejših na svetu. Angleži so jih radi njihove katoliške vere že stoletja preganjali. Irci so silno ubožali a njihovo versko prepričanje je ostalo neomajano. Angleška vlada se že sama sramuje krivice, zato je predložila parlamentu načrt, glasom katerega dovoli država

irskim poljedelcem posojila, da bodo mogli od lordov popolnoma odkupiti posestva, katera sedaj obdelujejo kot najemniki. Če bo sprejeta ta predloga, bode Ircem zdatno pomagano.

Dopisi.

Iz Selc. Ekszupan Šliber ali kakor ga je njegov svak dr. Kokalj imenoval, vodja liberalne stranke v selški dolini, je imel že od nekdanjunaško navado, da je vsakega, ki se ni slepo hotel uklanjati njegovi oholosti, ozmerjal z ne ravno lepimi priimki. Njemu seveda ni smel nihče kaj reči, ako ni hotel priti za hrastova vrata. S strahovanjem in tožarenjem je že od nekdanj krotil bivši župan svoje občane. Spomnil se je te lepe svoje navade tudi 7. prosinca t. l. in opsoval v nenavzočnosti g. kapelana Beštra pri občinski seji z lažnikom, obrekovalcem in ničvrednim človekom. G. kapelan mu je poklican k občinski seji, rekel, da je obrekovalec, ako tako o njem govori. Šliber je seveda zapretel s tožbo. Toda junak se je skesal in moral je g. kapelan Šliberja privleči za lase k sodnji, kjer mu je dokazal, da je res obrekovalec. Šliber je po svoji stari navadi pri sodnijski obravnavi hotel utajiti, da bi bil imenoval g. kapelana obrekovalca in ničvrednega človeka. Ker se pa junaškemu Šliberju in njegovim trabantom tajeje ni sponeslo, nastopil je klaverni dokaz resnice s pomočjo svojega „fiduca“ Urbanovca. G. adjunkt v Škofji Loki je smatral dokaz resnice za dognan in „junak“ je bil oproščen.

Ker se je gospod kapelan še dobro spominjal, da ni govoril pri onem posvetovanju v Jamniku prav nikakih lažij, toliko manj še obrekovali, katerih ga je Šliber obdolžil, kakor je Šliberjev „fiduc“ Urbanovec pod prisego izpovedal pri sodnji v Škofji Loki in še prej zaupno pisal Šliberju, sledila je pritožba zoper adjunktovo sodbo. Prišle so priče k vzklicni obravnavi, ki so bile navzoče pri onem razgovoru in čudno, izpovedale so drugače kot Urbanovec. Urbanovec je svoje pričevanje, katero je storil pod prisego pri sodnji v Škofji Loki, pri vzklicni obravnavi moral ponoviti. A tukaj se mu je slabo godilo. Zagovornik g. kapelana dr. Janko

Brejc je Šliberjevega „fiduca“, ki je menda celo cerkveni ključar, moral ustaviti zaradi laži, v kateri ga je ujel med pričevanjem. Toda kljub vsemu zavijanju in lažem je bil „junak“ Šliber obsojen pri sodišču v Ljubljani na 80 kron kazni oziroma tri dni zapora. Dobil bi bil gotovo še več, a je priporočal dr. Brejc nizko kazen; „junaku“ Šliberju se je s tem odlomil en rožiček; on pa je pokazal svojo nedoslednost s tem, da je „junaško“ tajil svoj čin, a ker tega ni bilo mogoče, segel je po milosti. Junaki se ne skrivajo za plotove!

Vreden svojega mojstra je pa njegov „fiduc“ Urbanovec. On se je hlinil celo prijatelja g. kapelana, skrivaj pa je pismeno roval pri Šliberju zoper njega in zakaj? Zato, ker ni mož! On se je vpričo ekszupana Šliberja podpisal za trirazrednico v Selcih, pozneje pa je, ko ni bilo Šliberja zraven, je vpričo mož, ki jih zastopa v občinskem odboru, podpisal protest proti trirazrednici. Sam je izjavil, da trirazrednice ni treba, da Šlibar za Jamnik ni še ničesar storil itd. Govoril je tako, kot je vedel, da je možem všeč, Šliberju pisal in govoril tako, kot je bilo njemu všeč. O doslednost, možatost, kje si?!

Iz Smrednika Izgubili smo vrlega kapelana Vojteha Hybasko, ki so prestavljeni v Kranj. Poltretje leto so delovali med nami in očitni blagoslov božji je spremljal njihovo delovanje. Marijini družbi, mladeniški in dekliški skrben vodnik, ustanovitelj in voditelj „Čebelice“ (še ne obstoji eno leto, pa ima vloženih že nad 2000 K) velik prijatelj mladine — to je bilo poleg dušnega pastirstva glavno torišče njihovega delovanja. Pod njihovim vodstvom so mladeniči in dekleta priredili štiri dramatične predstave, katerih čisti dobiček je omogočil nabavo novega krasnega bandera za Marijino družbo. Res vse to je stalo mnogo truda, mnogo zahrbtnih napadov in obrekovanja; toda vrli gospod je šel preko vsega tega na dnevni red in deloval neustraheno za ljudski blagor. Hvala mu stoterna za to, Bog Vsemogočni bodi plačnik! —

Iz Rajhenburga na Štajerskem. (Stavba nove farne cerkve „Marija Lurd“.) Pred poldrugim letom se je tu ustanovila cerkvena družba za stavbo nove farne cerkve „Marija Lurd“.

Z vidnim božjim blagoslovom deluje ta družba. Zglašajo se od blizu in daleč novi udje, ustanovniki in dobrotniki in jo podpirajo s svojimi prispevki. Iz raznih dežel, celo iz daljne Amerike so že večkrat poslale neznane osebe denarne zneske in se vpisale v družbo. Po mnogih krajih nabirajo goreči častilci lurške Marije nove ude in denarne prispevke ter jih z veseljem pošiljajo cerkveni družbi v Rajhenburgu. Mnogi, celo iz tujih krajev se je spominjajo v svojih oporokah. Ker se je toliko gorečnosti po-

kazalo za omenjeno družbo, tudi vrlo narašča število udov in ustanovnikov in pa družbena glavnica. V kratki dobi poldruga leta je k družbi pristopilo polčetr tisoč Marijinih častilcev, in družbena glavnica je narasla že nad 17.000 kron. Ako se bode družba širila v sedanjem razmerju in ž njo naraščala družbena glavnica, bo mogoče že l. 1908. začeti s stavbo krasne lurške cerkve v proslavo 50letnice Marijinih prikazni v Lurdu. Zato prosimo v Marijinem imenu, da vsi udje in ustanovniki ostanejo družbi zvesti in da zlasti z dosedanjjo požrtvovalnostjo in gorečnostjo delujejo za njo razni nabiratelji in nabirateljice. Kjer še v kaki fari nihče ne nabira udov in dobrotnikov, prosimo, da kdo prevzame to Marijino delo, in se v to svrhu zglesi pri farnem uradu v Rajhenburgu za potrebna navodila in listine. (Naslov se glasi: Farni urad v Rajhenburgu ob Savi.)

Udje plačujejo po 1 K 20 v na leto, ali enkrat za vselej 12 K, ustanovniki po 10 K, ali za vselej 100 K, dobrotniki, kolikor hočejo. Za vse imenovane se mašuje vsak prvi petek v mesecu, v štirih kvartnih sredah pa se opravljajo za rajne ude in ustanovnike mrtvaška opravila z vigilijami, libero in črno peto mašo. Vsled nameravane ustanove se bodo te sv. maše opravljale za vselej, dokler bo stala bodoča nova cerkev. Dosedaj se je že opravilo 26 sv. maš. Vrhu tega se mašuje vsako leto dne 11. februarja, ob dnevu prve Marijine prikazni v

Lurdu, in dné 16. aprila, ob smrtnem dnevu Bernardke, za srečno smrt tistih udov, ki s posebno gorečnostjo širijo našo družbo, jo priporočajo drugim in nabirajo nove ude in denarne prispevke. Tudi se vsako nedeljo v farni cerkvi skupno opravljajo molitve za dobrotnike cerkvene družbe. — Bodi vsemu slovenskemu ljudstvu najprisrčneje priporočeno to Marijino delo!

Iz Gladbecka na Vestfalskem. Žalostna nesreča se je godila dne 16. marca t. l. na cehi Graf Moltke, ki se koplje na novo. Bilo je že 75 metrov globoko izkopano, kar naenkrat železne oporne in vezi navzdol porine, in zidovje, ki se zmirom sproti zida, začelo se je rušiti. Štirje delavci, ki so pri vrhu svoje delo opravljali, so bili le nekoliko poškodovani, sedem pa je bilo mrtvih. Med temi sedmimi nesrečniki je prišel eden med železne oklepe tako nesrečno, da ga je neka šina nad pestjo za roko prijel. Obvisel je za roko, ne da bi si mogel kaj pomagati. 26 ur je visel tako in nihče mu ni mogel pomagati. Nato je utihnilo njegovo klicanje na pomoč. Prišli so do njega še-le čez štiri dni, ko je bil že mrtev. Pet delavcev in eden nadzornik so bili pa na dnu popolnoma zasuti, dobili so jih še le čez 13 dni. Ti nesrečniki so bili en Poljak in šest Nemcev; dva sta bila neoženjena, pet pa oženjenih, ki je vsak zapustil ženo z malimi nepreskrbljenimi otročiči! Bog jim bodi milostljiv! J. U.

Iz litijskega okraja. Dne 6. marca t. l. delila se je v Litiji državna podpora po toči poškodovanim, pa — kako? Mnogo revežev je dobilo podporo in tako je prav. Nikakor pa ni prav, da se je pa tudi mnogo v resnici potrebnih revežev, katerim je toča lansko leto popolnoma uničila poljske pridelke, kar „štihalo“ in se je mesto tem delila podpora takim, kateri še za njo prosili niso in jim tudi toča ni napravila nikake škode. Ali je to pravično? Tako brezsrčno se je postopalo pri tej delitvi, da je vsled tega zblaznil Jurij Zavrl, posestnik v trebeljevski občini, katerega so morali peljati na Studenec v norišnico. Lansko poletje mu je treščilo v hišo, katero je ogenj ukončal do tal z vsem hišnim in gospodarskim orodjem, z živčjem in obleko. Zavarovan ni bil. Prosil je deželni odbor podpore, pa se mu je prošnja odklonila. V jeseni ga je pa zadela druga strašna nesreča. Grozovita toča mu je ukončala vse poljske pridelke, da revež niti zrna ni spravil pod streho. V tej strašni bedi je prosil državne podpore, ki se je delila v Litiji po toči poškodovanim. V celi trebeljevski občini je bil ta podpora najbolj potreben in vendar ni dobil niti vinarja. Šel je toraj na pristojno mesto poizvedovat, kaj je bilo vzrok, da so njega prezrli, pa ga še poslušati niso hoteli! Ako se torej takim revežem odreka podpora, ali ni to

krivica? Ni čuda, da je ljudstvo ogorčeno nad takim postopanjem! Vprašamo le, ali je tako neusmiljeno in surovo postopanje mar po navodilu in opominu ministerskega predsednika dr. pl. Körberja?

Slovenski novičar.

Umril je v ljubljanskem „Leonišču“ umirovljeni duhovnik č. g. Boštijan Čebašek.

Župnijsko Reteče je dobil župnik v Borovcu č. gospod Jakob Kalan.

Nov odvetnik v Gorici. Gosp. dr. Fr. Pavletič, ki je bil dosedaj v pisarni dr. Šusteršiča, odpre svojo odvetniško pisarno koj po veliki noči v Gorici v ulici Sv. Klare št. 8, I. nadstropje.

Dva nova zdravnika v Ljubljani. Na novo sta pričela ordinirati v Ljubljani g. Franc Dolšak na Starem trgu hišna št. 1 in g. dr. Ivan Zajec na sv. Petra cesti št. 101.

Umril je v Šmartnem pri Litiji posestnik Matija Hostnik. Eden njegovih sinov je župan v šmartinski občini, eden je profesor na Ruskem, mlajši pa je umrl kot bogoslovec v Ljubljani; njegova hči je prednica Marijine družbe. Pokojni je bil vzgleden katoličan, ki je vestno opravljal svoje krščanske dolžnosti. Naj počiva v miru!

Sv. birma in kanonična vizitacija v ljubljanski škofiji. V dekaniji Ž u ž e m b e r k: V nedeljo 3. maja na Krki; v ponedeljek 4. maja v Ambrusu; v torek 5. maja v Zagradcu; v sredo 6. maja na Selih; v četrtek 7. maja v Dobrničah in v petek 8. maja obisk ondotnih podružnic; v soboto 9. maja v Ajdovcu; v nedeljo 10. maja v Žužemberku in v ponedeljek 11. maja obisk ondotnih podružnic; v torek 12. maja v Šmihelu; v sredo 13. maja na Topli rebri; v četrtek 14. maja v Hinjah in v petek 15. maja obisk ondotnih podružnic. — V dekaniji L j u b l j a n a: V nedeljo 24. maja na Igu in v ponedeljek 25. maja obisk izanskih podružnic; v torek 2. junija na Golem; v sredo 20. maja na Dobrovi. — V dekaniji N o v o m e s t o: V soboto 13. junija obisk šole in podružnic v Mirni Peči, v nedeljo 14. junija sveta birma v Mirni Peči, v ponedeljek 15. junija v Prečini; v torek 16. junija v Vavti vasi; v sredo 17. junija v Soteski; v četrtek 18. junija v Poljanici; v petek 19. junija v Čermošnjicah; v nedeljo 28. ju-

nija v Novem mestu, v ponedeljek 29. junija v Šempetru; v torek 30. junija v Šmarjeti in sredo 1. julija obisk ondodnih podružnic; v četrtek 2. julija v Beli cerkvi; v petek 3. julija v Šmihelu; v soboto 4. julija obisk topliških podružnic, v nedeljo 5. julija sv. birma v Toplicah; v ponedeljek 6. julija Podgradom; v torek 7. julija v Stopičah; v sredo 8. julija v Brusnicah. — V Kočevju: V nedeljo 7. junija posvečevanje mestne župne cerkve v Kočevju, v ponedeljek 8. junija, sv. birma in vizitacija. Poleg tega bo sv. birma in kanonična vizitacija v naslednjih župnijah dekanije **l e s k o v š k e**: v četrtek 9. julija v Šent-Jernej, v soboto 11. julija na Raki, v nedeljo 12. julija v Leskovcu.

Nov most čez Savo. Nadinženir Kirchschlager iz Ljubljane bo sezidal pri Trbovljah most čez Savo, ter mu je namestništvo v Gradcu dovolilo pobirati mitnino.

Nova izobraževalna društva so bila v zadnjih dneh ustanovljena v Mekinjah pri Kamniku, v Velikih Laščah, v Šenčurju pri Kranju (3). Snujejo pa se še na mnogih krajih. Rodoljubi na delo za pravo izobrazbo našega naroda!

Umivanje nog v ljubljanski stolnici. Starčki, ki jim je na vel. četrtek premilostni gospod knezožkof dr. Anton Bonaventura Jeglič umival noge, so sledeči: Paternost Anton iz Postojne v 94. letu svoje starosti, Moravec Ivan iz Senožec v 91. l., Štefe Martin z Visokega v 90., Faigel Matej iz Postojne v 89., Blažir Miha iz Stražišča pri Kranju v 84., Vovk Janez iz Žužemberga v 83., Cedilnik Gašper iz Šmartina pod Šmarno goro v 83., Kelemina Matija iz Ormoža v 81., Urbinec Juri iz Smarija v 80., Mrzlikar Gregor iz St. Jošta nad Polhovim Gradcem v 80., Primec Janez iz Ljubljane 79., Anžur Stefan iz Sostrega v 74. letu. — Skupna starost vseh starčkov znaša 996 let.

Novi hotel „Union“. Nekaj izrednega se bo zgradilo letos v Ljubljani, in to v modernem slogu in z vso mogočno praktično uredbo. Stavbna družba „Union“, ki se je ustanovila na trdni kapitalni podlagi, zgradi letos svoj novi hotel na voglu Miklošičeve ceste in Frančiškanskih ulic, na nekdanjem Piklovem svetu. Zval se bo „hotel Union“. Stavba bo trinadstropna in so načrti zanjo že izdelani po arhitektu Vancašu iz Sarajeva. Razen velike dvorane z odrom, kavarne, restavracije v pritličju, bo v njej 120 sob za prenočevanje tujcev, kopeli, ves potrebni konfort, prostoren vrt in dvorišče, razne shrambe, kakor tudi hlevi. Ljubljana tako praktičnega poslopja še ni imela in ga bržkone tudi tako kmalu še ne bo! Zasluga za to gre primarju gosp. dr. Vinku Gregoriču, ki je dal prvotno idejo in pri prvotnih načrtih praktične svoje misli tako lepo uresničil, da

bo novo poslopje res v kras Ljubljane in dokaz njenega napredka.

Ogenj. Veliki petek zjutraj ob tretji uri so se vnele saje v dimniku hiše mizarja Franc Logarja »na Cimpru« zraven Tržiča. Lesena streha je začela goreti. K sreči so ogenj ljudje pravočasno zapazili. Ker pri hiši ni nobene vode, je tržiška požarna bramba imela veliko dela, da je zamogla omejiti ogenj. Streha je popolnoma pogorela. Škode je nad 2000 kron. K sreči je posestnik zavarovan, da bo zamogel vsaj deloma prenesti škodo. Trije gasilci so več ali manj ranjeni. Hvala Bogu in sv. Florijanu, da ni veter zanesel ognja v zgornji konec Tržiča!

Novo šolo bodo letos zidali na Vrhpolji pri Vipavi. Šolska stavba bode letos že toliko dovršena, da se bode pričetkom prihodnjega šolskega leta lahko v njej poučevalo.

Oratorij „sv. Frančišek“. Dne 22. in 23. aprila se bo v ljubljanski stolni cerkvi vršilo nekaj posebnega. Proizvajal se bo znamenit umotvor nabožne glasbe, ki ga je zložil frančiškanski duhovnik Pater Hartman, sedaj organist v sloveči baziliki Ara coeli v Rimu. Rodil se je l. 1863 v Salurnu na Tirolskem, vežbal se v raznih slovečih zavodih, služboval po svojem posvečenju nekaj let na Tirolskem, potem je bil sloveč organist v Jeruzalemu. Od ondot je prišel v Rim, kjer biva še dandanes. Veliko pozornost je vzbudil, ko se je izvajal njegov prvi oratorij „Sv. Peter“ v cerkvi sv. Karola v Rimu. Oratorij se je moral ponavljati petkrat in sama kraljica Margerita je počastila produkcijo in čestitala umetniku. L. 1901. je bil P. Hartman povabljen v Petrograd, kjer je vodil oratorij „Sv. Frančišek“. Carski dvor sam je bil navzoč in vsa inteligenca Petrogradska, ki je Hartmana sprejela z veliko ljubeznivostjo in ga odlikovala na razne načine. Lani se je isti oratorij izvajal na Dunaju vpričo cesarja, kateremu je posvečen. Cesar je P. Hartmanu podelil zlato kolajno in papež Leon XIII. zlati križ „pro ecclesia et pontifice“. Hartman je nastopil dalje v Bolcanu, v Genfu, v Monakovem, v Neapolu, zopet letos v Rimu in preden pride k nam, gre na povabilo bavorske princesinje Ludovik-Ferdinandove zopet v Monakovo dirigovat glasoviti oratorij „Sv. Peter“. Zložil je tudi drugih skladeb veliko obilico in ker je še mlad, upati je, da podari glasbenikom še marsikatero delo. „Sv. Frančišek“ je razdeljen na tri dele. Prvi del obravnava spreobrnjenje sv. Frančiška in ustanovitev treh redov; prične se z uvodom, ki ga izvaja orkester, potem moški zbor opeva Frančiškovo nevesto — evangeljsko uboštvo, pojedine kitice pa krasno vežejo godala in pihala v kvartetu. Drugi del je idila na gori Alverni, kamor je rad zahajal sv. Frančišek

in kjer je prejel Jezusove rane. V tem delu ima glavno vlogo orkester, ki slika naravo na gori Alverni, potem pripovedovalka (sopran) in Francišek s krasno arijo (junaški tenor). Tretji del opisuje smrt Francišekovo. Glasba postane žalostna, Francišek govori le v kratkih stavkih, veli sobratom, da zapojó priljubljeno mu „solčno pesem“ in pesem o sestri smrti, in umrje. Duša hiti k Bogu in harpa znači ta vzlet v kvišku dvigajočih se akordih. Pater Hartman ni glasbenik v smislu modernih skladateljev, ki nam dostikrat podajajo skladbe, katerih nihče ne razume, ki imajo bliščečo vnanjost, srce pa ostane — prazno. „Sv. Francišek“ nima te vnanjosti, tudi bi mu ne pristala dobro; pač pa je tukaj za srce, za dobro, pobožno srce, mnogo duševnega užitka. Oratorij bo vodil P. Hartman sam, Glasbena Matica ga bo pa proizvajala. Pelo bo do 160 pevcev in pevk, orkester bo štel 60—70 mož, štirje solisti pridejo iz dunajske dvorne opere. Zato je za ta oratorij silno veliko zanimanje v Ljubljani in po deželi. V Kamniku se baje snuje poseben vlak, ki pripelje vrle Kamničane k oratoriju in je odpelje takoj zopet nazaj. Z Gorenjske je moči priti popoldne, ob desetih zopet nazaj. Iz Notranjske popoldne, z večernim osebnim vlakom nazaj. Za Štajersko je kaj pripraven brzovlak popoldne, ki dojde v Ljubljano ob pol šestih, zvečer ob 10. ali 12. lahko nazaj. Zamude ne bo nikjer velike. Kar je prijatelj glasbe, častilcev velikega sv. Franciška in njegovih idej, vsi se najdemo 22. ali 23. aprila v ljubljanski stolnici! Opozarjamo, da treba vstopnice prej preskrbeti, ker nad določeno število se ne more iti. Vstopnice prodaja trgovina g. Lozarja v Ljubljani na Mestnem trgu in Katol. bukvarna. Vstopnice so po 10 K, 8 K, 6 K, 5 K, 4 K, 3 K, 2 K, in 1 K. Naročajo se tudi lahko pismeno. Glasbena Matica je prevzela jako veliko nalogo in bo imela ogromne stroške. Zato naj vsakdo, komur je količ kaj mogoče, porabi to priliko, da sam sebi napravi velik užitek, obenem pa Glasbeno Matico obvaruje škode. Zato dne 22., oziroma 23. aprila v Ljubljano! Začetek je ob 1/8, 8 zvečer.

Premembe med duhovščino ljublj. škofije: Stalni pokoj je dovoljen čč. gg. Valentinu Aljančiču, župniku na Dobravi pri Kropi; Janezu Safferju, župniku v Dupljah; Vincenciju Vidergarju, beneficijatu pri sv. Trojici pri Moravčah.

Zavarovalnice in zavarovancl. Naznanja se nam od mnogih strani, da nekatere židovske zavarovalnice, ki nimajo v pravilih, da se mora zavarovanje odpovedati, ako hoče kdo izstopiti, opominjajo stranke tudi po preteku zavarovanja za plačilo zavarovalnine ter jim grozijo s tožbo, akoravno se iste niso zavezale za nadaljevanje zavarovanja, ozi-

roma so se že zavarovale drugod. Takim neopravičeno nadlegovanim posestnikom svetujemo, da naj opomine zavrnejo ter naj se ne vznemirjajo po nepotrebnem radi te židovske nadležnosti.

V Moravčah so bili pri občinski volitvi izvoljeni sledeči katoliško-narodni možje: Podžupani: Ign. Klopčič, Janez Pele, Jernej Kokalj. Jožef Kopač. Odborniki: Janez Bergant, Janez Bizjan, Franc Bizilj, Mat. Cerar, Jur Štefán, Ign. Cerar, Jakob Koželj, Ant. Roglič, Ant. in Valentin Vesel, Jan. Mihelčič, Franc Požar, Ant. Prosenc, Mart. Učakar, J. Cegnar.

Z Žalostne Gore nad Preserjem. Vse petke v postu je na tej stari božji poti slovesen shod. Ker je bilo letos vreme ves čas ugodno, zato je bila udeležba mnogoštevilna, zlasti cvetni petek ob sklepu. Šest duhovnikov je bilo v spovednici na uslugo. Zapazili smo med drugimi tudi veleč. g. Ferdinanda Čekala, bivšega preserskega župnika, ki je imel cerkveni govor.

Javna zahvala. Podpisanemu pogorel je za 1000 kron pri „Vzajemni zavarovalnici“ v Ljubljani zavarovani kozolec. „Vzajemna zavarovalnica“ dala je nemudoma škodo ceniti ter mi jo je izplačala. Za točno in kulantno cenitev ter takojšnje izplačilo škode dolžan sem ji zahvalo, kar tu javno priznavam. — Staravrhnika, dne 30. sušca 1903. — Jakob Mesec, pogorelec, Simon Ogrin, priča.

Narodno gospodarstvo.

Mnenje strokovnjakov o združenem pekarstvu.

Pred kakimi petimi, šestimi leti je poslal naš poljedelski minister na Dunaju dva učena gospoda, dr. Morica Ertla in dr. Stefana Lichta, na Nemško, da bi si tamkaj ogledala in preštudirala različne zadruge: hranilnice in posojilnice, žitna skladišča, mlekarske, sadjarske, vinarske, zelenjadarske, hmeljarske zadruge, zadruge za prodajanje jajec, za prodajo živine in klavne zadruge, posebno pa mlinarske in pekarske zadruge. Njuna naloga je bila zlasti ta, da preiščeta, ali so v stanu kmetje sami napraviti take združne pekarnice, ki bi res ugodno vspevale in jim dajale dobiček. — Ko bi bil jaz kmetijski minister, bi bil poslal dotična dva gospoda še rajše na Francosko, kjer nahajamo združne pekarnice v brezštevilnih vzorcih. Pa tudi z ozirom na svoje potovanje po Nemškem pravi g. dr. Ertl doslovno: „Kar zadeva združne pekarnice, imam v vsakem oziru najboljše izkušnje; ne sicer v tem smislu, da bi bil našel veliko število vzornih in cvetočih

pekarskih podjetij, pač pa v tem pomenu, da je ustanavljanje združnih pekarn v najlepšem tiru in da te pekarn delajo tudi za začetek prav lepo kupčijo, poleg tega pa tudi omogočujejo kmetu prodati zlahka in po dobri ceni svoje žito in preskrbujejo ljudstvu dober kruh."

In kaj hočemo več. Čudno bi tudi bilo, ako bi mi žilavi kmetje, ki smo v mlekarških in drugih zadrugah dosegli že tako lepe vspehe, ne zmogli tudi tega, da bi predelali svoje žito v kruh. V nekaterih krajih so ljudje ravno po mlekarških zadrugah dobili smisel za to, kako koristni so stroji človeštvu in ako gremo na Nemško, dobimo največkrat združne mline in pekarn v zvezi z mlekaršami, tako da vse tri rabijo skupno gonilne stroje in mlekarja preskrbuje pekarno s posnetim mlekom.

Prav izvrstne krušne peči in druge stroje za pekarijo dobiti je danes igrača.

Po Nemškem se nahajata danes dve vrsti združnih pekarn. Najpreje imamo združne pekarn po mestih, ki so si jih ustanovili ljudje, ki hočejo s pomočjo skupne pekarn priti kolikor se dá po ceni do dobrega kruha, to so zlasti delavske in druge meščanske združne pekarn, drugo vrsto pekarskih zdruget pa dobite na kmetih. Te pekarn ustanavljajo in vodijo kmetje sami z glavnim namenom, da po njih dobro spravijo v denar svoje žito.

Meni pa se zdijo najlepši vzor pekarske zadruget francoskih kmetov, ki združujejo v sebi koristi in interese pridelovalca in povživalca kruha in ki so gotovo tudi za naše kraje najbolj umestne. To dosežajo na ta način, da jemljó potrebno žito za moko v prvi vrsti od svojih udov-kmetovalcev in udje jemljó zopet od svoje združne pekarn ves vsakdanji kruh, pa tudi razne druge potrebščine, ki se pri tem same ponujajo na prodaj, kakor otrobi in podobne reči. Po njih zgledu bi kazalo ravnati tudi pri nas na Slovenskem. Prvi namen naših bodočih združnih pekarn ima biti naprava dobrega kruha po nizki ceni in drugi seveda tudi važen namen dobro unovčenje žita. Od letnega čistega dobička dobijo udje-odjemalci kruha na koncu leta gotovi delež po tem, kolikor so vzeli v združni pekarn kruha. Po Francoskem razdeljujejo polovico čistega dobička udom-odjemalcem kot novoletno darilo, drugo pa gre kot rezervni ali nadomestni zaklad nazaj v združno blagajno za slučaj, če bi se primerila kaka nesreča.

(Dalje prih.)

Drobtinice.

Ne navadna usmršitev se je vršila v tuniškem mestu Bardo. Arabec Mohamed ben Mabrouk Ferčiči je bil obsojen v smrt na vešala, ker je umoril lju-

bimca svoje žene. Izvršitev obsodbe je bila do zadnjega trenutka negotova, kajti po arabskem pravu se pogaja morilčeva družina z družino umorjenca za odkupnino. Družina Mohamedova je ponudila 600 frankov odkupnine, a to se je delo sorodnikom umorjenca premalo. Ker se rodovini nista mogli zediniti za odkupnino, je umorjenčev oče morilca vlekkel do odra, mu sam dal vrv za vrat in mu zavil vrat. Nešteta množica je pa gledala ta divji prizor.

Samomor radi poverjenega goldinarja. V Budimpešti se je zgodila sledeča resnična dogodka. Neki častnik je poslal svojega strežnika Wisza z goldinarjem nakupit več stvari. Strežnik je pa mesto na trg šel v krčmo, kjer je našel tovariše in z njimi toliko časa popival, da je goldinar zapravil. Ko je prišel iz krčme, je mesto k poročniku šel v vojašnico in se iz strahu pred kaznijo ustrelil.

Kužok, ki igra glasovir. Takega umetnika so kazali zadnje dni v Londonu. Seveda so ga gledalci silno občudovali, ko je sedel za klavirjem in izvajal iz njega milodoneče akorde. Kar zavpije nekdo na galeriji: "Podgane!" Kot bi trenil, plane pes s stola in začne iskati svojih smrtnih sovražnikov, seveda na splošno veselje gledalcev! A kar je bilo še največ vredno — glasovir je igral dalje tudi brez psa, kajpak tudi v radost navzočih. Drugi dan je izginil pes, ki igra glasovir, že s programa.

Kako se lahko doseže starost sto let. Da bi se rešilo to vprašanje, vprašal je neki "New York" časnik pri 20 nad 100 let starih osebah. Dobil je med drugimi sledeče odgovore: "Kdor hoče postati sto let star", je izjavila najstarejša Marija Mac Donald, 131 let stara zamorka, "mora mlad stopiti v zakon, vsak dan pri jutranji zarji vstati in ne veliko piti." 125 let stara Noe Katy je rekla, da se sploh ne sme omožiti, mora pa vsak dan zgodaj spat iti in nič jesti ter se nikdar ne vznemirjati. Franc Binnion iz države Illinois je mnenja, da je vsled tega ućakal tako visoko starost, ker je bil vedno zagrizen sovražnik tobaka in vpijanljivih pijač. Mac Grath, ki je star 103 leta, je ravno nasprotnega mnenja. On namreč misli, da se mora vedno delati, nikdar več ležati kakor sedem ur in da se ne sme nikakor napovedati boj tobaku in pijači. Kateri recept je najboljši, ker so si vsi nasprotni, to naj vsak sam razsodi.

Starost papežev. Leon XIII. je 263. papež. Papeži, ki so prekoračili 80. leto, so naslednji: Gregor XIV., Gregor XII., Kalikst II., Pavel IV., Benedikt XIII., Aleksander VIII., Pij VI., Gregor VIII., Inocenc X., Benedikt XIV., Pij VII., Pavel III., Klemen V., Klemen VIII. in Pij IX. Izmed vseh je najdalje živel Pavel IV., ki je bil izvoljen za papeža 89 let star, umrl pa je 93 let star.

Kako dolgo žive ptice? Najdalje živi labud, ker doseže 300 let. Prirodoslovec Knauer pripoveduje da je videl sokola starega 160 let. V schönbrunski ptičnici je poginil leta 1824 kragulj, katerega so vjeli leta 1706. Preživel je tedaj 118 let v ječi. Pomorske in močvirne ptice dosežejo še višjo starost. Tudi kukavice precej časa žive. Na nekem kraju so eno opazali 34 let. Gavrani dosežejo 100 let. Vjete srake žive 20 do 25 let. Naš navadni petelin bi (!) lahko živel 15 let. Kanarčiki prežive v gajbici 12, a na kanarskih otokih še več let.

II.

Demant.

(Sestavil Ant. Melik.)

a
a a a
a b c c c
c č č d e e e
e e e e e e e e e
g i i i i i i j j j
k k k k l l l l l l l n n
n o o o o o o o o p p
r r r r r s s s s
s t t t t t u
u u v v v
v v v
ž

Soglasnik, ptica - ujeda, ptica, premikanje zraka, trg
na Koroškem, prebivalec dela sveta, — — — — —
ptica, prhutar, narod, dan v tednu, število, samoglasnik.
Srednje črke, brane od zgoraj navzdol, povedó
času primeren izrek.

III.

Beseda prva znači ti drevo,
Ki raste visoko pa tudi lepo;
Beseda druga pa ti dá,
Telesa del živalskega;
Beseda tretja pa ime,
Tekočine je kaj goste.
Zdaj pa združi to,
Kaj neki značilo bo?

Zastavica.

Kaj je v Makedoniji **po** dnevu in kaj **po** noči?

Rešitev ugank v zadnji številki.

Križ.

Vesele velikonočne praznike.

Obelisk.

Obletnica smrti kardinala Missia.

Zastavica.

Svoji k svojim!

Rebus.

V malem travnu je lotos velikanoč.

Vse so prav rešili: Jurij Darnovšek, lesni trgovec
na Savi ob južni želez. (v zadnjih številkah pomotoma preart);
Franc Koželjski, Vekoslav Levstik v J. pod Sv. Gregorjem.

Prilohodnja številka „DOMOLJUBA“
izide dné 7. maja 1903.

Tržne cene v Ljubljani

dné 11. aprila

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	24	Pšenična m. 100 kg.	27	70
» » II. » »	—	—	Koruzna » » »	21	—
» » III. » »	—	—	Ajdova » » »	36	—
Telečje meso » »	1	32	Fizol, liter » » »	—	24
Praščje » sveže » »	1	40	Grah, » » » »	—	35
» » prek. » »	—	—	Leča, » » » »	—	25
Kostrunovo meso » »	—	80	Kaša, » » » »	—	—
Maslo » » » »	2	20	Ričet, » » » »	—	—
Surovo maslo » »	—	—	Pšenica » » » »	17	50
Mast praščja » »	1	80	Rž » » » » »	15	—
Slanina sveža » »	1	50	Ječmen » » » »	14	80
» » prekajena » »	1	75	Oves » » » » »	15	—
Salo » » » » »	—	—	Ajda » » » » »	18	50
Jajce, jedno » » »	—	5	Proso, belo, » » »	18	—
Mleko, liter » » »	—	18	» navadno » » »	—	—
Smetana liter » » »	—	—	Koruzna » » » »	14	50
Med » » » » » kg	—	—	Krompir » » » »	6	—
Krompir » » » » »	—	—	Drva, trda, seženj	7	60
Piščanec » » » » »	1	20	» mehka, » » »	5	50
Golob » » » » »	—	40	Seno, 100 kg » »	7	60
Raca » » » » »	—	—	Slama, » » » » »	7	—
Gos » » » » »	—	—	Stelja, » » » » »	—	—

Loterijske srečke.

Line,	4 aprila	60	88	18	66	39
Trst,	4 aprila	38	68	17	73	13
Dunaj,	11. aprila	21	13	26	47	44
Gradec,	11. aprila	84	6	79	43	42

Na prodaj je takoj

na hiša na

s šestimi stanovanji in vrtom.
Izvé se ravno tam pri hišniku
št. 4, spodnji novi Udmat pri
Ljubljani. 60 3—1

Koverte s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

ZAHVALA.

Jaz spodaj podpisani, Franc Hočevnar iz Grma
pri Novem mestu, odpeljal sem se 2. marca 1903 v
Severno-Ameriko zbog tega, da sem bil vsled mo-
jega slabotnega trupla in previsokih let svarjem, se
na to pot podajati.

Med tem me je pa težavna in dolga vožnja še
bolj oslabela in sem bil radi tega v Novem-Yorku
komisijsko zavrnen.

Agentura Hamburg-Amerika-Linije

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31

katera me je odpemila, izkazala se je pri moji ne-
srečni vožnji tako dobrosrčno, da mi je, brez da bi
bila v to najmanj primorana, povrnila velik del
mojih stroškov. 65 1—1

Tem potom izražam toraj agenturi Hamburg-
Ameriške-Linije mojo najtoplejo zahvalo za to veliko-
dušno postopanje, ter jo ob enem vsem mojim ožjim
rojdom najtopleje priporočam.

Grm pri Rudolfovem, dné 4. aprila 1903.

Franc Hočevnar.

HERBABNY-jev podfosfornasto-kisli apneno-železni sirup.

Ta že 33 let od mnogih zdravnikov priporočeni prani sirup raztaplja sluz, umiri kašelj, pomanjšuje pót daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost. Železo, ki je v sirupu v lahke si privajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi raztopljuje fosforno-apnene soli, ki so v njem, pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij.

Cena steklenici 1 gl 25 kr. — 2 K 50 h. po pošti 20 kr. — 40 h več za savižanje.

Svarilo! Pred izdelki pod enakim ali podobnim imenom, ki pa so po sestavi in po učinku vsa različna posnemanja naših izvornih preparatov že 33 let obstoječega podfosfornastega kisle-apnena-železnega sirupa svarimo in toraj prosimo, zahtevati izrečno **Herbabny-jev apneno-železni sirup** in gledati na to, če ima

vsaka steklenica pristavljeno uradno vpisano varstv. znamko.

Edina izdelovalnica in skladišče:

**Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII./1, Kaiserstrasse 73-75.**

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju, v Ljubljani in drugod.

V zalogi je pri gospodih lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschlager, G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, J. Mayr; Celje: O. Schwarz & Co., M. Rauscher; Reka: F. Prodan G. Prodan, A. Schindler, A. Mizzan; Breze: G. Elsässer dediči, Seveden: F. Kordon; Celovec: P. Hauser & J. Pichler, P. Birnbacher vdova, J. Kometter, V. Hauser & R. v. Hillinger; Št. Vid: C. Schiebl, Trbiž: J. Siegl; Trst: C. Zanetti, A. Suttina, A. Filippi, dr. V. Serravallo, E. pl. Leitenburg, P. Prendini dediči, M. Rasinasi; Bejjak: Jobst & Schneider, L. Assmann; Črnomelj: F. Haika; Velikevce: J. Jobst; Veljperk: A. Huth.

APENTA

Najboljša Budimska grenčica.

Se jako uspešno rabi pri telesnem zaprtju, protinu in toščici.

Dobiti je v lekarnah, pri prodajalcih dišav, mineralne vode itd.

185 13-11

Edini zastopnik:

S. Ungar jr., Dunaj, I.

Prodá se še dobro ohranjeni

križev pot

po jako nizki ceni. — Podobe so velike z okviri in nadstavkom 125×67; brez okvira in nadstavka pa 67×52 cm.

Kaj več se izve pri cerkvenem predstojništvu v Rudniku.

38 4-3

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Največji izbor.

HIŠA 53 2-2

tik državne ceste Kranj Kokra v kateri je že nad 10 let gostilna, pekarija in trgovina s špecerij-kim in mešanam blagom, zraven nekoliko polja in gozda — vse v najboljšem stanu — se daje v najem skupaj ali posamezno, ali tudi na račun za več let.

Več pov. lastnik Peter Alešovec v Tupaličah, št. 26. nad Kranjem.

★★★★★★★★★★

V najem se dá oziroma prodá

hiša, hlev in pod

ter druge gospodarske priklone na Hauptmancl. Travnika je pet oratov. — Natančno se poizve v prodajalnici 3444

Al. Zorman

Florijanske ulice 7 v Ljubljani.

Na drobno!

Umetne cvetlice šopke in vence

za majnik, sveto birmo nove maše, in druge cerkvene slavnosti, priporoča 59 1

oč. duhovščini, g. trgovcem in slavn. občinstvu

po najnižjih cenah.

L. Wölfling

Ljubljana, Špitalske ulice štev. 9.

Postrežba točna!

Gozd

na bajti se bo prodajal na prostovoljni dražbi, dne 26. aprila, popoldne po službi božji pri hiši št. 75 v Begunah pri Lescah — Gozd meri 8 in pol oratov in je dobro zaraščan z bukovino. 62 1-1

Janez Jama

prodá iz proste roke hišo, hlev in nekaj vrta Podgora št. 9. P. Št. Vid nad Ljubljano. 63 1-1